

BAKGRUND

I Sverige och flera andra västerländska länder pågår utveckling av styrning av offentlig välfärd. De senaste årens modeller har präglats av det som benämns NPM och som är ett paraplybegrepp för olika styrmodeller med företagsliknande utformning. Modellerna präglas ofta av marknadstänkande och med inslag av konkurrensperspektiv. Som alternativ till modeller som bygger på konkurrens är de samverkansmodeller som finns i olika former. Det kan vara överenskommelser, avtalskonstruktioner eller mer långtgående och genomgripande som Finansiell samordning (Finsam) där man har en gemensam budget och en partsgemensam styrelse. Logiken i Finsam är att välfärdsparterna Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting/ regioner lokalt identifierar vilka behov invånare har av samverkan och parterna gemensamt via Finsam utformar och organiserar insatser som det finns behov av. Insatserna präglas ofta av samarbetsformer som samlokalisering, gemensamma metoder, koordinering av parternas insatser m m. Finsam har funnits sedan 2004 och finns idag i ca 250 av landets 290 kommuner.

Samordningsförbund är en historiskt och internationellt en unik företeelse där kommun och stat ingår i en gemensam juridisk person och struktur. För att få den lokala verksamheten att fungera effektivt finns en nationell stödstruktur genom Nationella Rådet (NR) för samordningsförbund. Rådet består av chefer och samordnare från Försäkringskassan (sammankallande), Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting. Nationella rådets uppgifter är

- Utgör ett forum för gemensamma ställningstaganden i strategiska frågor vad gäller finansiell samordning.
- Utgör ett forum för samlade diskussioner om det gemensamma uppdraget och för att söka samfälliga lösningar av problem och frågor.
- Bidrar till utveckling, ökad professionalitet och kunskap inom den finansiella samordningen.
- Genomför strategin som en del i arbetet med att stärka samordningsförbundens legitimitet och förankring

Och rådets strategi är att

- att alla kommuner och landsting i Sverige ingår i samordningsförbund
- att samordningsförbunden drivs professionellt samt att individinriktade och strukturövergripande insatser utvecklas och genomförs med god kvalitet
- att samordningsförbunden har den omvärldskunskap som behövs för att anpassa sin verksamhet utifrån aktuella behov

- att samordningsförbundens verksamhet och resultat är kända internt och externt
- att lyfta fram samordningsförbundens betydelse för att bidra till genomförandet av EU:s 2020 strategi i Sverige

Härutöver finns föreningen Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS), bestående av flertalet av nuvarande samordningsförbund. NNS kan liknas vid samordningsförbundens SKL dvs en intresseorganisation som verkar för att utveckla Finsam som en del i välfärdsarbetet och att Finsam som struktur tillvaratas.

Inom NNS görs bedömningen att det behövs ett ökat politiskt inflytande och ansvarstagande för inte bara vad som skall prioriteras utan även hur välfärdens organisering skall utformas. NNS anser att för de grupper som är aktuella hos flera myndigheter och där det behövs en samordning bör organiseringen i större utsträckning utformas utifrån lokala förutsättningar. En förutsättning för att driva denna utveckling är att SKL tar på sig en tydligare roll av att stödja och utveckla Finsam.

FÖRSLAG

Förslaget innebär att

- SKL tar på sig rollen av att vara sammankallande för det som i dag benämns Nationella Rådet
- För närvarande avsätter regeringen 3 mkr till Försäkringskassan för att stödja det lokala arbetet. Dessa medel överförs till SKL
- SKL tar fram ett positionspapper som stöd för kommuner och lands-ting i deras arbete inom Finsam
- Finsam förs upp på SKLs dagordning med inriktning på styrning och ledning i stället för som ett enskilt politikerområde
- Någon form av politisk delegation/utskott får ett tydligare ansvar för Finsam

Konsekvensen för SKL innebär att man tar på sig en tydligare roll i utvecklingen av bättre styrmodeller för lokala välfärdsinsatser. Konsekvenser innebär inte någon kostnadsövervägning till SKL eller nämnvärd ökad arbetsinsats.

Effekten av denna rollförändring är att den politiska legitimiteten för lokala välfärdsinsatser ökar. Det blir ett bättre helhetsperspektiv på samhällsnivå och över politikerområden.

Tord Karlsson

Ordförande